

नेपाल गजट

भाग ४

नेपाल सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं अषाढ २६ अगस्त २०१३ साल

खाद्य कृषिमंत्रालयको

नेपाल एक कृषि प्रधान देश हो। देशमि पुगनपुग ८८ प्रतिशत मानिए एक न एक रुपै किसान दन, माटै गेडेर सँझ बेहान हात मुख जोड्न बाध्य क्षम्भुत, खाद्य सांख्यस देशका वेगवा बेलै क्षेत्रमा अनिकाल दुर्भिक्ष पर्न यालेको ह; कतै खालौं मन धानचान्द्र खाद्याच्च निकाशी पनि गढ्छौं। तर कुनै क्षेत्रविशेषमा खाद्याच्च चाहिएना हामी पंगु हुन्छौं र छिमेकीको मुख हामीले हेर्तुपर्छ। काम र मम खोजन भनी आफ्तु अन बेचन हाम्रा दाङु याहरू पढाउबाट भई विदेशका फैलावटति। वैरो लाग्न थलेका दन। खेत बारी बङ्गो राखेर, चार तमारो भक्ति पर यसबाट हाम्रो खेतीमा पछि के असा पर्छा, भविष्यमा हाम्रो खाद्याच्चको स्थिति के होला। सार्वहे विचारणीय समस्या सुलकाशनुको बदल। इन जन् जटिल हुँदै परको देखिन्दै।

(१)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित १०९ ग्राम प्रति पछि मात्र लागु हुनेछ।

साथ-योजना जनताहाई पेटभर खुबाउने विषयमा मात्र सीमित रहदैन। अपितु पत्येक मानिसलाई पौष्टिक द्रव्य परिपूर्ण एक सन्तुलित आहारको बढावस्त सर्वसम्म पनि पुग्दछ। यसमा औजुदा जनताको पेट पूर्नको मात्र होइन, निकट भविष्यमा बढने जनसंख्याको आकस्मिक इदिनको सम्भागमें हिसाब पनि दरिन्छ। साधारण नातिशीतोष्णा (Temperate) प्रदेशका वासिन्दा, साधारण मिहनत मर्ने व्यक्तिका निमित्त ओमजत २८०० देखि ३८०० क्षात्रारिन रह मिहनत मर्ने व्यक्तिका निमित्त ओमजत २८०० देखि ३८०० क्षात्रारिन व्यक्तिलाई पुग्नपुग्न ६.८५ रोपनीको दरकार पर्न आउँछ। एक करोड जनसंख्याको निमित्त करिब ६.८५ करोड रोपनी। त्यसेहे कति जमीन आवादीमा छ, कति जमीनके गरी आवादीमा ल्याउन सकिन्तु अथवा दाढ़ीसित रुति जमीन छ, यस कुराको निर्णय गर्नु ताहै आवश्यक छ। जे होस् दाढ़ीसित भए बैन, यस कुराको निर्णय गर्नु ताहै आवश्यक छ। यसबाट ३७०० वर्षदीन १.८५ रोपनी ४.१ रोपनीमा परिणत हुन आउँछ। यसबाट ३७०० वर्षदीन जति अन्दाजो जमीन नयी आवादीमा ल्याउन औजुदा हालतमा असम्भवपाणी नम्र पनि समिलो छ भन्न सकिन्त। परन्तु हामीले बाँचुपरेका, हामीले बाँचुमात्र होइन जीउपरेको छ। त्यस करण ताम्रो निमित्त एके बाटो बाँकी छ—वैज्ञानिक कृषिको असाधारणको सथ सधे क्रमशः जमीन वा जनसंख्याको चाप लुक्याउँदै औद्योगिक कार्यसा द्वाही जनसंख्याको प्रयोग र ८५००० गरी सन्तुलित कृषि र औद्योगिक विकास मराउन्नै हाम्रो कल्याण छ, दुर्भिक्षमायि विजय छ। बेपालको भौगोलिक परिस्थिति विचित्रको छ। यही विचित्रतामै हाम्रो आर्थिक स्थिति पनि गाँसिरको छ। कुनै क्षेत्रमा वज्रको अभाव छ त कही तर-

काव; कहीं अन्नको निकाती छ त कहीं पेटारी । तथ्यांकबद्धसार नेपालको केशी प्रदेश तराई भागमा अन्नको कमी हँदैन र बढी अन्न निकाशी हुन्छ । परन्तु सोही प्रदेशको पहाडी भागमा अन्नको कमी छ । मध्यप्रदेशको यही हालत छ । मण्डकप्रदेशको पनि नेपाल देशको साथ भागमा एक पटक सारा कार्य शुरू गर्ने साथै बसजिलो छ तापनि स्थावान्न-संकट-ग्रस्त बदेशहरू छुट्ट्याई योजनाबद्धसार ती ती प्रदेशमा कार्य शुरू गर्दै लगी कम्भा: सारा देशमा कार्यसंपादन गर्नुपर्छ । यहिलो साथ यसै काठमाडौं उपत्यकाको खाल्चा-हार-संकट दूर गर्नेतर्फ युद्ध—कालीन स्थिति [War footing] सरह कार्य शुरू गराइनेछ ।

उत्पादन

पढी जमीन क्याहः—

बढ्दो जनसंख्याको मेरेरो Trend र घट्दै गरेको जमीनको उर्वाग्रहकि-समेतले गर्दा यस देशको स्थावस्थिति पूरा सम्भावन तंत्र खेती भाव होन, बढी जमीन आवाहीभा ब्याहन परम बावश्यक छ । काठमाडौं उपत्यकाको भाव स्थायसंकट दूर गर्न सरकारले सालिनदा ३५।४० साल रूपैयाँको जोकसानी खप्नु परेको छ । यसबाट राष्ट्रको आर्थिक स्थितिमा धका लागिरहेछ, देशोन्नतिका अरु कार्यमा वाधा परिहेढ । त्यसैले हामीहाई स्थावान्न पूर्ण रूपले उब्जाउन सक्नु पर्छ । हामीसित बाजै प्रशास्त फाँट् पर्ती जमीन हन् । जसको उपयोग भरेना हात्रो समरया ६५ हुन सकदछ ।

त्यस कारणः—

१. स्थाय पदार्थ पैदा गर्ने सकिने जल, धब, जमीन कसैका नाउँसा दत्ती अर तापनि नियत समयभित्र अवाहादी नमरी पर्ती राखेना तिनमा कसैको मू-स्वामित्व अधिकार रहनेवैन । साकारबे स्थाय उत्पदनको निपित्त त्यस्ता जल, धब, जमीनको उपयोग गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

२. विश्वाल काठमाडौंको सर्वेक्षण थरी १६ बाइलको परिघिमित्रवाट
कुर्णितिविभागले आवहना, माटो हो बचाउ र प्राकृतिक सौन्दर्यको पूर्ण विचार र
द्वानविन मरी अघि आवाद लायक भनी छुट्ट्याइएको २५,००० रोपनी जमीन
र त्यस बस्तु समेत गर्न बाँकी भएको ठाउँहु समेत राउँदा सो अंक ५०,०००
गोपनी पुग्ने असुधान मरिन्छ । यसलाई आवादीको निमित्त खोलाइनेछ ।

३. देशका नाङ्गा ढाँडाहु विस्तृतरूपते जंगल लगाउन पैरो आदि माटाका
बहाव रोक्न एक ब्रात् ये जना तयार मरी कार्या निवत थर्मेत मराइनेछ ।

४. यो 'बढी जमीन कमाउ' बान्दोलन देशव्यापा मराइनेछ ।

५. देशमका आवादलायकका पर्ती जमीनहु जिन्सी सखामी लिई दर्ता
मराइनेछ । पाल्पाली खाने रोपनी १ के १ पाथी, खेत हुनेमा २ पाथी,
मिट जमीन विमाह १ मा आधामन र धनदर्शमा १ मन कीविमाहा सालाना
जिन्सी सखामी ५ सालसम्म लिइनेछ र सखामीबाट उठेका अन्न प्रादेशिक
धर्मभकारी अथवा प्रादेशिक अञ्चनिधिया जम्मा मरिनेछ । उठेको जिन्सी
जमिदार पटवारी मुखिया जिम्मालाहुले तहसील थरी धर्मभकारी अथवा साल
निधिया बुकाउद्दृष्टेनेछ ।

६. नयाँ आवाद मराइएका जमीनको मनासीबमाफिक ३ देसि ५ वर्ष-
सम्पा माफिसाला दिई बाँडातरह माल पोत तोकिनेछ ।

७. आवहना एवं माटोको पूरा संरक्षणको बन्दोबस्तु र प्राकृतिक सौन्दर्य
आदिको पूरा बचाउट र बन्देज गरी त्यसदेखि बाहेक अह खेतीबायक जमीन
आवादीका ल्याइनेछ । वन जंगल राख्नु बनाउनुपर्नेमा वन भंगल नै राखिनेछन् ।
आवादीमा ल्याइने छुट्ट्याइएका जमीन प्रयमतः बाटपीडित, राजनैतिक पिढीत र
हुक्मवासीलाई सर्वप्रथम सरकारी नीतिबोनिम दिइनेछ । परन्तु यस्ताको अभाव
हुन बरमा अहहुले पनि वार्षन स्वनेहन् ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

८. आवादीको निमित्त जमीन छुट्याउन, सन्धिसर्वन निराश गर्ने शास्त्रा मण्को टाउँको कृषि, इन, इलाका भाग र बडाहाकिम वा ऐनिष्ट्रैट अथवा तिनका प्रतिनिधिप्रदेतको एक कमिशन रहनेछ र त्यस कमिशनको सिफारिशबद्वाग्निष्ठ गरिनेछ, कसैको उनुग खानेद्वैन।

९. जमीनको हक जमीन छुट्याएको १५ दिनभित्र बहाली पूर्ण द्वारा दिइनेछ। यो कार्य देशमा पर्ने आण्को खाद्यस्थिति स्पार्न युद्धकालिन स्तरमा गरिने हुँदा यसमा स्थानिय बडाहाकिमदेखि लिए संबन्धित तथा संबन्ध नभएका मए पनि सरकारी कर्मचारी र स्थानीय जनताको पूर्ण सहयोगको निमित्त निर्देशन एवं आव्हान भरिनेछ।

१० सरकारी अथवा संस्थाका जमीन जेष्ठकै होस्त खाली बन्नखेतीको निवित्र मात्र होइन चल, यस र जलवायुको अनुकूप तरकारी, फलखेती, पशुपालन, घाँस-पालन पश्चिम एवं नेपाल लापालने कार्यको निमित्त समेत दिइनेछ। तर हर इतनामा जे बर्तु अथवा पदार्थ उत्पादन सो बस्तु नै बन्नको जस्तै सरकारमा सलाही दिने मराइनेछ।

११ शार निर्माणया वाधा नपर्ने गरी कुनै हालतमा पनि भालपोत बुझाइको नाताले अथवा चिर्ता वा कुनै धेरै वर्षपछि कार्यमा ल्याउने भनी आवाद खायकको जमीन पर्ती राख्न दिइनेछैन, आवाद जबैय मराइनेछ। गौचर राख्न परेषा उन्नत तरिकाको गौचर राख्न खगाइनेछ।

१२ सर्वत्रनिक कार्यग स्कूल, अस्पताल, पार्क इत्यादि बनाउनुपर्ने अथवा बाग्ने जमीन ठारे श्रमदन, धनदान वा अन्नदान आदि कार्यबाट सो जमीन सार्वजनिक फँडाको निमित्त उच्चत रूपमा विकाशित राख्न लगाइनेछ; पट वाँको होइन।

१३) कुै योजनाबन्तर्मत पर्न आएको छ भन्ने बहानाले योजना प्रस्तुत र स्वीकृति हुँदूमन्दा अगाडि नै आवाद हुन सक्ने जमीन ओकट्टन दिइनेछैन।

१४) कुनै एक परिवारले निजी परिश्रमद्वारा बढी जमीन कमाई जमीनबाट बढी साथ पद रथ उत्पादन गर्न सज्जे व्यक्तिकाई महेन्द्र पुस्कार पत्येक साथ ५०० का दरले १० पुस्कार प्रदान गरिनेछन् ।

लघु सिंचाइ

बढी जमीनको कमाउको लिखितामा लघु सिंचाइ योजनाको बहो महत्त्व रहन्छ । सिंचाइबाट ५० देखि १०० प्रतिशत बढी उछाल्ने गर्ने सकिन्दै । त्यस कारण लघु सिंचाइ योजनालाई अग्राधिकार दिइ यसको निमित्त चाहिने विशेषज्ञ, सुपरभिजर र निर्देशनको साथ साथै सिंचाइका साना ठुला साधन पर्म इस्यादि र चाहिएका आर्थिक सहायता दिने र अमदान अन्नदान धनदान आदिको समेत सामूहिक बन्देबस्त मरिने र गराइनेछ ।

बढी जन्म फाउ

१) रविवालीको प्रचारः— यस देशको निके जसो छुपि क्षेत्रमा पाय रविवाली लगाउने चलन छैन । रविवाली लगाउने जमीन प्रशस्त मात्रामा छ, पानी छ, सारा ऊपरसुदूराय वर्षको ७०८० महिना वैकार बस्तैन् । पान्तु अयाह फाकट बाँझे रहन्छ । यो कार्यको निमित्त केवल निम्नविस्तित बन्दोबस्त भित्राई कार्यसंगादन गराइनेछ ।

(क) रविवाली जाउने शिक्षा (ख) रविवालीको बीच वितरण (ग) चरी चराङको बन्देश (घ) लघुसिंचाइको प्रबन्ध ।

रविवाली बढी उछाल्ने रैमतको कदर र प्रोत्साहन दिइ अग्रसर मराउने स्थानीय बहालाकिम हाकिमहरुलाई यो कार्य पूरा सफल गराएसा नोकरीको कदर हुनेछ अन्ने आश्वासनको घोषणा गर्ने ।

२) रासायनिक साथ हरियो यस आदि देश विरेशबाट समेत अगाई तमार भरी प्रचार भर्ने र विक्रेताइकाई चाहिने सहभियत दिइनेछ ।

३) उच्चत बीज उत्पादन गर्ने खोल्ने व्यक्ति तथा सहकारी संस्थाहरूलाई विशेष प्रोत्साहनको साथै चाहिने सुविधा दिइनेछ ।

४) आनुनिमित्तिहारी फ्याकीने फोहर मैत्रालाई कम्पोट बनाउने तरिका-
को शिक्षा दिइ मैहतहरूको सहकारी संस्था कायम गरी त्वसद्वारा कार्य संपादन
गराउने छ ।

५) ज़ाहरबाट फ्याकीने नाखहरूलाई सफा भरी सिंचाईको कार्यमा लगाउने
कार्य गर्ने र गराइनेछ ।

६) अन्तके विशेषका कूलाहरूको भरमत, निर्माण जमीनको सुधार, उच्चत बीज
खरीद, वयल खरीद, घरू खरोह गर्नाको नियन चाहिने त्रृणहरू उपलब्ध
गराउन छुषक बैंक र छुषक साधक सूदा (Agrarian Bank, Farmer's
Aid Service) स्थापना गराइनेछ ।

सुखला खेती अथवा ढाइ फार्मिङः—

वर्षातको भेल छोपी भब संगाली माटापा संचय भरी आवाद्वायक पर्ती
परी रहेका फाकट जमीन आवादीमा ल्याई अब उच्चाउन सक्ने हात्रा देशमा
अफै विशाल काकट ठारहरू घोनुद छैंदा छैंदै; पानीको अभाव, इत्यादि अनेक
हेतुका दिन बाँधा देखाई यी जमीनहरू त्यसै पर्ती परिहेका देखिएँदून् । सहकारी
दीर्घकालीन उपत्यका विकाश योननाहरू विशाल सिंचाई योननाहरू लागू परेका
प्रचुर मात्रामा आवादानीको व्यवस्था गर्ने सकिन्त, तथापि विशालता को अभावमै
पनि मामूली मैदानजे, मामूली पसिनाले अल्पकालमै देशानिक छविका तथ्यहरू
सुलकाउँदा ती बेकम्बा ठारहरूद्वारा पनि खाव त्र उच्चाउन सञ्जोइसै प सकीन्त,
यसकारण त्यस्ता ठारहरू कराहः आवादीमा ल्याउँदै गरिनेछ । दृष्टान्त बडार;
सहयानदार आदि । नदीका बर

वर्षात्मा नदी बढ़दृढ़ त हिंडद लागेपछि सुकृद पनि। बढ़ेको वा घटेको व-
र्षात्मा प्राकृतिक साधनबाट फायदा उठाउनु शानिसको कर्तव्य हो। सुकृद जारै
नदीको वमरहरूमा अनेक पकारको बालो खगाएन्छ। यसकारण हाम्रा नदी व-
गरबाट आलु उत्पादन सञ्जैसग माउन सक्ने हुँदा कार्य गर्ने र भराइनेछ।

पोखरी; र ताल नारः—

यी प्राकृतिक साधनहरू पनि माछा, मखना र सिंगडा सञ्जैसम
उत्पादन गर्न सकिन्छ। यस कारण यो जलखेतीबाई पनि प्रोत्साहन
दिने र दिखाइनेछ।

क्रयशक्ति:—

यसदेशको खाय-सङ्कट एकातिर छ। अर्कोतिर क्रयशक्तिको क-
मील चाहिने खायावृ सरीद थने शक्ति नभएबाट पनि धेरैजसो नन्ता दुर्भिक्ष-
को मुखमा पुगेको छ। क्रयशक्ति बढाउनको निमित्त कुटीरउयोगबाई पूरा प्रोत्सा-
नको जरूरत छ। सो जरूरतको पूर्ति कोरा यात्रो पैदायसमा निर्माण गर्दैछ।
यसकारण सो कार्यसम्पादनको निमित्त बढी बज्र फलउ योजनामा अन्तरगत
औद्योगिक बाली Economic crops जस्तै कपास, सम; यह रेशम लाला आदि
आदि उत्पादनको कार्यक्रम हुनु नित जापश्यक छ। त्यसकारण यी पद धैरु-
कोउत्पादनको निमित्त पान विशेष जोड दिइनेछ।

उपलब्ध र वितरण:—

अनिकाल बधामा भूखरी सदैव उठाउन बढी ढाक्को उपज मात्र हैऽन
उच्चनी गरिएका बधामा उपलब्ध भराइएका खायावृको रम्रो नियन्त्रण र
वितरणब्यवस्था प्रियाउनु पनि उत्तिकै जरुरी छ।

त्यसकृः—

(१) सरकारबे खाय-संकट-नियारेयको निमित्त खाय-बास्था-नि-
यन्त्रण र उत्पादन सुझाउने रिप्रियताहुसार गर्ने र गराइनेछ।

आधिकारिकौमि कुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(१) देश्वाहिर निकाशी हुने सारा खाद्यपदार्थ जसबारी पाइशिक निकाशी-
बोध बचत (Regional exportable surplus) पनि भन्न ताकिन्छ, सरकारलाई
चाहिएका जम्मे वा जत चाहिन्द रोकी- घोब (ceiling) तोक्की सो मेला सरकार
द्वारा खरीद भएको पदार्थ सरकारी स्तरमा निर्धारित रुप्त नित आवश्यक छ। जति
भन्न सरकारलाई खरीद गर्नुपर्छ, वालै पालो गरी पहिला साल एक दुइ जिल्लाको
बाटौ साल अर्के एक दुइ जिल्लाको निकाशी बन्द गरी तोक्की एको (ceiling) घोब-
मा खरीद गर्दै जान र चाहिएका कपशः सारा देशको खाद्यपदार्थ अथवा उषिदार्थहरूमा आयात
तथा निर्धारित सरकारी स्तरमा साल कमशः मर्ने भराउने छ।

[२] खाद्य परिस्थिति हेती कुनै जिल्ला अथवा प्रदेशमा खाद्यावाहनो कमी देखिन्दै
सरकारले सो जिल्ला अथवा प्रदेशलाई खाद्यसंरक्षण घोषित गरी खाद्य पदार्थ
नियन्त्रण गरेर राशनिङ (Rationing) समेत भनेछ।

[३] देशका विभिन्न जिल्ला जिल्लामा खाद्य परिस्थिति हेरी जुन जिल्लाको खाद्य
स्थिति संकटकालीन देखिन्दै त्यातो जिल्लामा राशनिङ गर्ने ठारेमा सो जिल्ला-
घाट हुने र मरिने खाद्य पदार्थको निवासी टेटारी अथवा तेस्ता जिल्ला भर्नो
खाद्य उठानी अप्पे अथवा जति चाहिन्द सरकारी दैनाना खरीद गरी चिक्की
बिताण बन्दौपस्त हरकारी ग्रिनीमा गरिने छ।

(५) निल्ला जिल्लामा प्रदेशक साध निधि (Regional Grain Bank) स्थापित
परिदेख।

(६) खाद्यावाहको इच्छानी, किसिम, निकासी इत्यादिको अंक संकरन गर्ने व्य-
वस्था बिताइने छ।

[७] संकट प्रस्त जिल्ला अथवा प्रदेशमा खाद्य उपचय गर्ने सरकारले हरे
सम्भवार्ग खेज्ने छ र अकालको स्थितिमा सहायता खाद्य पूर्ति गर्ने
अधिक सहयता (Subsidy) पनि गर्नेछ। १०८
आधिकारकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

८. देश भित्रे पनि एडा जिल्लावाट बको जिल्लामा स्थायावाटो निकासी पैठारीबाई सरकारले नियंत्रित बनेको । जस्तै परेमा यातायात र परिवहनका साधन समेत सरकारवाट नियंत्रित भरीने छ । जस्तै र कुनै बहुती (essential and non-essential) पदार्थ छुचाइ तोकी विशेष र साधरण परिवहन (preferential and non-preferential) नामाकरण भरी जस्तै स्थायपदार्थ लाई विशेष सुविधा दिइनेछ ।

९. सरकारबाई याहिने सारा स्थायपदार्थो टेका बन्दोबस्त स्थायविभागको नीति अहसारे संवन्धित विभागले स्थायविभागको सर्कारी ही गर्दूपर्नेछ ।

(१०) धर्मबङ्गारी (Buffer Stock) अथवा प्रदेशिक स्थायपदार्थ सरकारी खरिदीबाट भरीनेछ । युन ठाउँमा भकारी भन्दै स्थायपदार्थ [१] अनुभार सरीद हुनेछ ।

[११] सरकारको मंगुरी नालै कुनै हालतमा पनि अव्वाट मात्रक पदार्थ बनाउन दिइनेकैन ।

[१२] सरकारी अथवा महान्नो विक्रीका निमित्त राखिरका स्थायावाकी जीव वरावर सरकारनियुक्त व्यक्तिद्वारा गराइनेछ ।

[१३] जनसहयोगबाट जटिल स्थायसंचादन गर्न सकिन्दै । देशमा पर्न आएको स्थायावाक संकटबाई सुलझाउन सरकार जनसहयोग लिनेछ । तर कैसे यसबाट नाजायज्ञ फइदा हटाउने बोशिश परेमा सरकारको सदिच्छामा स्थाय परेमा त्यस्ता संसाक्षणहीलाई कहासे कडा सजाय दिइनेछ ।

पश्चात्तन

युनसुकै कार्यसंचादन भने अथवा संपन्न गराउन एडा राम्रो यन्त्रको दरकार पर्न आउँदै । युद्धकालीन स्थितिसह दालु गराउनुपर्ने यस शान्तीकालीन संग्रामको संचाचन त्रफ्तुतपर्वक भने कर्मदारित्वमा एउटा वैश्वानिक संगठन आधिकारकस्ता मुक्ता विभागबाट प्रमाणित गराएपाइँ सात्र लागु हुनेछ ।

इति परम व्यावरयक छ । यसको पूरा स्थान राखी वैज्ञानिक बन्दोदस्त तत्काल
परिनेत्र ।

उपसंहार

नेपालमा स्थानान्वको संकट आज भोलि मान परेको होइन, आज भोलि पर्ने
आएको यो भयंकर आतंक त घेरै दिन अधिदेखि संवय हुँदै आएको हो । हामी
एकातिर पञ्चवर्षीय योजना तयार गरी रहेछौं । अफैंतिरे स्थानान्व खरीद पर्ने
करोड्को निकट्वार्ह अंक दानलाई हुट्य उछौं । अबहो पैठारीको साथ जाये कुनै
उठनीको कार्य चालु गरेता सालिन्दामो खालौं सर्वेषां केवल दशाश्वस्तम्भ
मात्र उत्पादन कार्यमा बगाएको स्थानमा हाम्रो स्थायस्थितिको कच्चा बाँध तुरी
रहन पाउनेछैन । अपितु कच्चाको ठाउँमा पकी बाँध बाँधन सक्नेछौं र बवाय
पनि केरि एक पक्क यो देशलाई अचापरपूर्ण देशमा परिणत गर्न सक्नेछौं ।

आज्ञाले—

रोहिणीप्रसाद,

सेक्रेटरी—स्थान उपिष्ठन्वालय.

मुद्रण विभाग

आधिकारिक सुदूर प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।
992